

Hemşirelik Öğrencilerinin AIDS Bilgi Düzeyini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi

Mehmet Mol¹, Nurcan Bilgiç²

Öz

Edinilmiş Bağışıklık Yetmezliği Sendromu (AIDS), İnsan İmmün Yetmezlik Virüsünün (HIV) neden olduğu bağışıklık sistemini etkileyen bulaşıcı bir hastalıktır. Günümüz insanının ve çağdaş tıbbın önemli güncel sorunlarından biri olup dünyanın genelini etkileyen ve epidemik özellik gösteren bir hastalıktır. Bu çalışma, Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi hemşirelik bölümü öğrencilerinin HIV/AIDS hakkındaki bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. Bu araştırmanın evrenini KKTC Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi (UKÜ) Hemşirelik Bölümü'nde 2020-2021 eğitim döneminde kayıtlı Türk ve uluslararası öğrenciler (N=398; 204 Türk öğrenci ve 194 uluslararası öğrenci) oluşturmaktadır. Çalışmada örnekleme gidilmemiş, çalışmaya katılmayı kabul eden 137 Türk öğrenci ve 133 uluslararası öğrenci alınmıştır. Evrenin %67.8'ine ulaşılmıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından literatüre dayalı olarak hazırlanan yapılandırılmış bir bilgi formu ve öğrencilerin HIV/AIDS bilgi düzeyine ilişkin soru formu kullanılarak toplanmıştır. Bulgular arasında Türk ve uluslararası hemşirelik öğrencilerinin HIV/AIDS hakkında ortalamanın üzerinde bilgiye sahip olduğu belirlendi. Türk öğrencilerin HIV/AIDS hakkındaki bilgilerinin eğitim yılı arttıkça arttığı bulundu ($p<.05$). Yaşa göre, Türk ve uluslararası öğrenciler arasında HIV/AIDS ile ilgili puanlarda anlamlı bir fark vardı ($p<.05$). Sonuçlar, öğrencilerin yaşları ile bilgi puanları arasında anlamlı farklılıklar olduğunu ve bilgi puanı ortalama değerlerinin yaşla birlikte arttığını göstermiştir ($p<.05$). Uluslararası öğrenciler arasında HIV/AIDS ile ilgili puanlarda ikamet edilen yere göre anlamlı farklılıklar ($p<.05$) vardı. Sonuç olarak, öğrencilerin HIV/AIDS bilgisini kültürlerarası farklar etkilemektedir. Öğrenciler arasında HIV/AIDS farkındalığını arttırmak için akran eğitimi, fotoses gibi farklı eğitim yöntemleri kullanılması teşvik edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: HIV/AIDS, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar, bilgi düzeyi, hemşirelik öğrencileri.

1. Uzman Hemşire, Universitat Klinikum Eppendorf/ Hamburg Almanya, mehmeetmol@gmail.com, ORCID: 0009-0006-0366-3936
2. Dr. Öğretim Üyesi, Kıbrıs Dünya Barış Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü, nurcan.bilgic@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7368-6144

Gönderim Tarihi : 07 Şubat 2025

Kabul Tarihi : 22 Nisan 2025

Atıfta Bulunmak İçin:

Mol, M. ve Bilgiç, N. (2025). Hemşirelik Öğrencilerinin AIDS Bilgi Düzeyini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi, Eurasian Journal Of Health Technology Assessment, 9(1):1-15.

Determining The Factors Affecting The AIDS Knowledge Level Of Nursing Students

Mehmet Mol¹, Nurcan Bilgiç²

Abstract

Acquired Immunodeficiency Syndrome (AIDS) is an infectious disease affecting the immune system caused by the Human Immunodeficiency Virus (HIV). It is one of the important current problems of today's people and contemporary medicine and is a disease that affects the whole world and has epidemic characteristics. This study was conducted to determine the knowledge levels of nursing students at The Cyprus International University about HIV/AIDS. The research is a descriptive study. The universe of this research consists of Turkish and international students (N=398; 204 Turkish students and 194 international students) registered in the TRNC Cyprus International University (CIU) Nursing Department in the 2020-2021 academic year. No sampling was used in the study, 137 Turkish students and 133 international students who agreed to participate in the study were included. 67.8% of the universe was reached. Data were collected using a structured information form prepared by the researchers based on the literature and a questionnaire on the level of HIV/AIDS knowledge of the students. Among the findings, it was determined that Turkish and international nursing students had above average knowledge about HIV/AIDS. It was found that the knowledge of Turkish students about HIV/AIDS increased with increasing years of education ($p < .05$). According to age, there was a significant difference in HIV/AIDS-related scores between Turkish and international students ($p < .05$). The results showed that there were significant differences between the age of the students and their knowledge scores and the mean values of the knowledge score increased with age ($p < .05$). There were significant differences ($p < .05$) in HIV/AIDS-related scores among international students according to place of residence. As a result, students' knowledge of HIV/AIDS is affected by intercultural differences. Preventive and protective programs should be established in countries for protection against HIV/AIDS. It should be encourage using different educational methods such as peer education and photovoice to increase HIV/AIDS awareness among students.

Key Words : HIV/AIDS, sexually transmitted infections, knowledge level, nursing students.

1. Master degree, Universitat Klinikum Eppendorf/ Hamburg, Germany, mehmeetmol@gmail.com, ORCID: 0009-0006-0366-3936
2. Asst. Prof., Cyprus World Peace University School of Health Sciences Nursing Department, Nurcan.bilgic@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7368-6144

Received : 2nd February 2025

Accepted : 22nd April 2025

Cite This Paper:

Mol, M., Bilgiç, N. (2025). Determining The Factors Affecting The AIDS Knowledge Level Of Nursing Students Article's Name. Eurasian Journal Of Health Technology Assessment, 9(1):1-15.

1.Giriş

Edinilmiş Bağışıklık Yetmezliği Sendromu (AIDS), İnsan İmmün Yetmezlik Virüsünün (HIV) neden olduğu bağışıklık sistemini etkileyen bulaşıcı bir hastalıktır. Günümüz insanının ve çağdaş tıbbın önemli güncel sorunlarından biri olan bu hastalık, dünyanın dört bir yanında geniş çapta etkiler yaratmakta ve epidemik bir özellik göstermektedir (Ceylan & Koç, 2021).

Birleşmiş Milletler HIV/AIDS Ortak Programı (UNAIDS) tarafından yayımlanan 2024 raporuna göre, 1980'lerin başından bu yana yaklaşık 88,4 milyon kişi HIV ile enfekte olmuş ve AIDS hastalığı sonucu 42,3 milyon insan hayatını kaybetmiştir (UNAIDS, 2024). HIV enfeksiyonu, dünya çapında morbidite ve mortalitenin önemli nedenlerinden biri olup, olguların çoğu Sahra altı Afrika'dan bildirilmektedir (Altınok vd.,2022). Türkiye Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü verilerine göre; ülkemizde 2021 yılı içerisinde 30.293 HIV(+) kişi ve 2083 AIDS vakası tespit edilmiştir (HSGM, 2022). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde (KKTC) 2021 yılında 111 HIV (+) hastası bulunmaktadır (KKTC Sağlık Bakanlığı, 2024).

Geleceğin hemşireleri, hem kendi güvenliklerini hem de hastalarına duygusal destek sağlamanın yanı sıra, hastaların ihtiyaç duyduğu bakımı verebilmek için yeterli bilgiye sahip olmalıdır (Perazzo vd., 2018). Aynı zamanda hemşirelerin bakım sunduğu hastaların, HIV/AIDS ile yaşamaya devam edebilmeleri için kabul edilebilir yaşam standartlarında bir yaşam sürmelerini sağlamak önemlidir (Şensoy, 2021). Hemşirelerin HIV ve AIDS hakkındaki bilgileri yeterli olsa da bazıları HIV bulaşmasıyla ilgili yanlış inanışlara ve yanılgılara sahiptir (Boakye vd., 2019). Hemşirelik öğrencilerinin HIV/AIDS konusunda orta düzeyde bilgiye sahip oldukları görülse de genellikle bu öğrencilerin, HIV/AIDS hastalarının bakımını etkileyen yanlış inançlardan etkilendikleri ve bu yanlış inanışların hastalığı doğru anlamaya engel olduğu belirlenmiştir (Frain, 2017).

Gelişmekte olan ülkelerde sağlık personelinin HIV/AIDS ile ilgili bilgi düzeyleri, tutumları ve davranışlarını değerlendiren araştırmalarda, yapılan bir çalışmada öğrencilerin üçte ikisinin hem HIV/AIDS'e hem de bu hastalığa sahip bireylere karşı olumsuz tutum sergilediği ortaya konmuştur.

Üniversite öğrencileri, cinsel aktivitenin yaygın olduğu ve partner sayısının arttığı bir grup olarak birçok ülkede HIV/AIDS önleme ve eğitim programlarının hedef gruplarından birini oluşturmaktadır. KKTC'deki üniversitelerin kozmopolit yapısı, öğrenci popülasyonunun çeşitliliği, farklı coğrafyalardan gelen öğrencilerin ortak yaşam alanlarında bulunmaları nedeniyle HIV/AIDS hakkındaki bilgi düzeylerinin önemi daha da artmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi hemşirelik bölümü öğrencilerinin HIV/AIDS hakkındaki bilgi düzeylerini belirlemektir. Bu çalışma ile hemşirelik öğrencilerinin profesyonel yeterliliklerini geliştirmeye katkı sağlamak, HIV/AIDS konusunda farkındalık yaratmak ve eğitim programlarının içeriğinde iyileştirmeler yapılmasına destek olmaktır. Ayrıca, bulaşıcı hastalıklarla mücadelede sağlık hizmeti sağlayıcılarının bilgi eksikliklerinin giderilmesi gerektiği göz önünde bulundurularak, bu çalışmanın sonuçlarının hemşirelik eğitime katkı sağlaması beklenmektedir.

2. Materyal ve Metod

Araştırma tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. Bu araştırmanın evrenini KKTC Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi (UKÜ) Hemşirelik Bölümü'nde 2020-2021 eğitim döneminde kayıtlı Türk ve uluslararası öğrenciler (N=398; 204 Türk öğrenci ve 194 uluslararası öğrenci) oluşturmaktadır. Çalışmada örnekleme gidilmemiş, çalışmaya katılmayı kabul eden 137 Türk öğrenci ve 133 uluslararası öğrenci alınmıştır. Evrenin %67.8'ine ulaşılmıştır.

Araştırmada öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ve belirlemek için "Yapılandırılmış Bilgi Formu" ve öğrencilerin HIV/AIDS Bilgi Düzeyini belirlemek için "HIV/AIDS Bilgi Düzeyi Soruları" kullanılmıştır.

Yapılandırılmış Bilgi Formu: Bu form, ilgili literatür ışığında (Yılmaz&Yüksel, 2020; Pourjam vd., 2020) "sosyo-demografik özellikler ve HIV/AIDS'e İlişkin Deneyimlere ilişkin soruları (Perera&Abeyseena, 2018) içeren toplam 16 sorudan oluşmaktadır.

HIV/AIDS Bilgi Düzeyi Soruları: Öğrencilerin HIV/AIDS bilgi düzeyini belirlemek için araştırmacılar tarafından literatür bilgileri doğrultusunda oluşturulmuştur (Rana& Cheung, 2019; Ali,2020; Amiri vd.,2020). Üç uzmandan görüş alınan bu formun ön uygulaması 16 öğrenci (8 Türk, 8 uluslararası öğrenci) ile yapılmış, anlaşılır bulunmayan sorular yeniden düzenlenmiştir. Pilot çalışmaya alınan bu öğrenciler ana çalışmaya dahil edilmemiştir. Bilgi düzeyi soruları toplam 32 sorudan oluşmaktadır. İlk bölüm HIV/AIDS hakkında genel bilgileri içeren 12 soru, ikinci bölüm HIV/ADIS'in farklı bulaşma yollarına ilişkin 13 soru ve üçüncü bölüm HIV enfeksiyonunu kontrol ve önleme yöntemlerine ilişkin 7 sorudan oluşmaktadır. Her bir ifade "evet", "hayır" ve "bilmiyorum" seçeneklerinden biri ile değerlendirilmiştir. Formda doğru cevaplanan ifadelerle "1 puan", yanlış veya bilmiyorum cevaplarına "0 puan" verilmiştir. HIV/AIDS Bilgi Düzeyi sorularından 3, 7, 11, 14, 16, 17, 18, 19, 23, 26, 27, 29, 30, 31 no'lu sorular ters kodlanmıştır. Buna göre, toplam HIV/AIDS Bilgi Düzeyi puanı 0-32 puan arasında değişmektedir. Formdan 17 ve üzeri alınan puanın olması, HIV/AIDS Bilgi Düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Araştırmanın verileri COVID-19 pandemisi nedeniyle çalışma verileri, Ağustos 2021 ile Eylül 2021 tarihleri arasında üniversitenin eğitimler için kullandığı dijital eğitim platformunda Google Forms kullanılarak toplanmıştır. Araştırmaya dahil edilme kriterleri; verilerin toplandığı bölümde öğrenci olmak ve araştırmaya katılmaya gönüllü olmak. Dışlama kriterleri ise; veri toplama formunu tam olarak doldurmayan, internet problemi yaşayan ve çalışmaya katılmaya kabul etmeyen öğrenciler araştırma dışında bırakılmıştır.

Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Etik Kurulu'ndan (08.06.2021 tarih ve 020-4521 sayı) etik onay alınmıştır. Araştırmanın yürütülmesi için katılımcılara araştırma hakkında ayrıntılı açıklama yapılarak araştırmaya katılma konusunda gönüllülük ve gizlilik esas alınmıştır. Katılımcılara elde edilen bilgilerin güvenliğinin sağlanması konusunda bilgi verilmiştir.

Tek bir üniversitenin Türk ve uluslararası uyruklu hemşirelik bölümü öğrencilerinin çalışmaya dahil edilmesi bu çalışmanın sınırlılığıdır.

Veri çözümleme için SPSS 22.0 "Statistical Package for Social Sciences" kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler ile ortalama, standart sapma, frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Ölçüm değişkenleri ortalama $\pm$ 1S ile sınıflanmış veri ise sayı-% tabloları ile sunulmuştur. Veri dağılımının normalliği Kolmogorov Smirnov testi ile test edilmiştir. Normal dağılım gösteren verilere eşleştirilmiş ve bağımsız örneklem t testi, normal dağılım göstermeyen verilere eşleştirilmiş ve bağımsız örneklem Mann Whitney U testi uygulanmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

3.Bulgular

Çalışmanın bulguları aşağıda özetlenmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri (n=270)

Özellikler	Türk Öğrenciler (n=137)	Uluslararası Öğrenciler (n=133)	P
	Sayı (%)	Sayı (%)	
Cinsiyet			
Kadın	81(59.1)	89(66.9)	.115
Erkek	56(40.9)	44(33.1)	
Yaş Grubu			
18-25 yaş grubu	120(87.6)	89(66.9)	.000
26-32 yaş grubu	12(8.8)	23(17.3)	
33 ve yaş	5(3.6)	21(15.8)	
Annenin Eğitim Durumu			
İlkokul	33(24.1)	23(17.3)	.365
Orta/lise	56(40.9)	52(39.1)	
Üniversite	38(27.7)	44(33.1)	
Diğer	10(7.3)	14(10.5)	
Babanın Eğitim Durumu			
İlkokul	55(40.1)	34(25.6)	.002
Orta/lise	34(24.8)	21(15.8)	
Üniversite	43(31.4)	72(54.1)	
Diğer	5(3.6)	6(4.5)	

Araştırmaya katılan 270 öğrencinin %50.7'i (137) Türk, %49.3'ü (133), uluslararası öğrencidir. Araştırmaya katılan Türk öğrencilerin yaş ortalaması 22.5 ± 3.6 , uluslararası öğrencilerin 24.6 ± 4.3 idi.

Türk öğrencilerin uluslararası öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha genç olduğu, okudukları sınıf açısından uluslararası öğrencilerin birinci sınıflarının olmaması nedeniyle Türk öğrenciler açısından anlamlı fark olduğu, uluslararası öğrencilerinin babalarının eğitim düzeyinin anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır ($p < .05$). (Tablo 1).

Tablo 2. Öğrencilerin HIV/AIDS’e ilişkin deneyimleri

Özellikler		Türk Öğrenciler (n=137)	Uluslararası Öğrenciler (n=133)
		Sayı(%)	Sayı(%)
Cinsel İlişki Deneyim (n=270)	Evet	27(19.7)	51(38.3)
	Hayır	110(80.3)	82(61.7)
İlk Cinsel Deneyim Yaşı (n=75)	17	0(0.0)	1(2.0)
	18	3(11.1)	4(7.8)
	19	6(22.2)	10(19.6)
	20	2(7.4)	12(23.5)
	21	6(22.2)	8(15.7)
	22	7(25.9)	13(25.5)
	23	3(11.1)	3(5.9)
İlk İlişki Sırasında Kondom Kullanım Durumu (n=78)	Evet	7(25.9)	19(37.3)
	Hayır	20(74.1)	32(62.7)
İlişki Sırasında Kondom Kullanım Sıklığı(n=78)	Hiç	20(74.1)	32(62.7)
	Nadiren	2(7.4)	9(17.6)
	Bazen	3(11.2)	4(7.8)
	Çoğunlukla	2(7.4)	6(11.8)
Daha Önce Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyon (CYBE) Test Yaptırma Durumu (n=78)	Evet	8(29.6)	23(45.1)
	Hayır	19(70.4)	28(54.9)
HIV/ AIDS Testi Yaptırma Durumu(n=78)	Evet	5(18.5)	19(37.3)
	Hayır	22(81.5)	32(62.7)
Daha önce HIV/ AIDS ile İlgili Eğitim Alma Durumu (n=270)	Evet	78(56.9)	83(62.4)
	Hayır	59(43.1)	50(37.6)
HIV-AIDS Hakkında Bilgi Alma Yolları (n=270)	Televizyon (TV)	21(15.3)	75(56.4)
	Aile	5(3.6)	11(8.3)
	İnternet	0(0.0)	18(13.5)
	Okul	86(62.8)	29(21.8)
	Arkadaş	25(18.2)	0(0.0)
HIV/AIDS Hakkında Bilgi Okuma Durumu (n=270)	Evet	105(76.6)	124(93.2)
	Hayır	32(23.4)	9(6.8)

Tablo 2’de Türk öğrencilerin %80.3, uluslararası öğrencilerin %61.7’si cinsel ilişki deneyiminin olmadığı; en çok 22 yaşında ilk cinsel ilişki deneyimi yaşadığı (%25.9; %25.5); cinsel deneyimlerinde kondom kullanmadıkları (%74.1; %62.7); daha önce cinsel yolla bulaşan enfeksiyonu olmadığı (%70.4; %54.9) ve HIV/AIDS testi (%81.5; %62.7) yaptırmadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin yarısının daha önce HIV/AIDS hakkında eğitim aldığı (%56.9; %62.4); bu bilgileri Türk öğrencilerin okuldan (%62.8), uluslararası öğrencilerin ise televizyondan aldığı saptanmıştır (%56.4).

Tablo 3. Öğrencilerin HIV/AIDS'e ilişkin bilgi düzeylerinin analizi (n=270)

Bilgi Soruları	Türk Öğrenciler (n=137) Sayı (%)			Uluslararası Öğrenciler (n=133) Sayı (%)			
HIV/AIDS Bilgi Sorular	Doğru Cevap	Yanlış	Bilmiyor	Doğru	Yanlış	Bilmiyor	Doğru
AIDS, edinilmiş bağışıklık yetersizliği sendromu anlamına gelir.	Evet	24 (17.5)	30 (21.9)	83, (60.6)	0 (0.0)	11 (8.3)	122 (91.7)
AIDS, HIV enfeksiyonundan kaynaklanır.	Evet	19 (13.9)	21 (15.3)	97, (70.8)	20 (15.0)	113 (85.0)	0 (0.0)
AIDS genetik bir hastalıktır veya kalıtsal olabilir.	Hayır	27 (19.7)	15 (10.9)	95 (69.3)	44 (33.1)	7 (5.3)	82 (61.7)
AIDS bulaşıcı bir hastalıktır.	Evet	14 (10.2)	5 (3.6)	118 (86.1)	2 (1.5)	14 (10.5)	117 (88.0)
AIDS, bağışıklık sistemine saldıran bir virüsten kaynaklanır.	Evet	31 (22.6)	18 (13.1)	88 (64.2)	0 (0.0)	14 (10.5)	119 (89.5)
AIDS, cinsel yolla bulaşan bir hastalıktır.	Hayır	9 (6.6)	14 (10.2)	114(8 (3.2)	11 (8.3)	0 (0.0)	122 (91.7)
AIDS yalnızca eşcinselleri etkiler.	Hayır	3 (2.2)	15 (10.9)	119 (86.9)	9 (6.8)	1 (0.7)	123 (92.5)
HIV/AIDS hastası olduğunda, vücudu diğer enfeksiyonlara daha duyarlı hale gelir.	Evet	36 (26.3)	42 (30.7)	59 (43.1)	0 (0.0)	19 (14.3)	114 (85.7)
AIDS tamamen tedavi edilemez ancak yaşam kalitesini iyileştirmek için tedavi edilir.	Evet	28 (20.4)	37 (27.0)	72 (52.6)	78 (58.6)	11 (8.3)	44 (33.1)
HIV ile enfekte olan bir kişi, 10 yıl veya daha uzun süre AIDS semptomlarına göstermeyebilir.	Evet	25 (18.2)	48 (35.0)	64 (46.7)	51 (38.3)	20 (15.0)	62 (46.6)
HIV ile enfekte bir kişi her zaman yorgun ve hasta görünür.	Hayır	46 (33.6)	53 (38.7)	38 (27.7)	78 (58.6)	35 (26.3)	20 (15.0)
HIV, kan yoluyla bulaşabilir.	Evet	18 (13.1)	15 (10.9)	104 (75.9)	0 (0.0)	1 (0.8)	132 (99.2)
HIV, prezervatif kullanmadan cinsel ilişkiye girerek bulaşabilir.	Evet	24 (17.5)	20 (14.6)	93 (67.9)	26 (19.5)	0 (0.0)	107 (80.5)
AIDS'li bir hastada iğne veya enjektör kullanmak, enfeksiyona neden olur.	Hayır	80 (58.4)	37 (27.0)	20 (14.6)	90 (67.7)	21 (15.8)	22 (16.5)
HIV / AIDS, diş fırçası gibi kişisel eşyalar kullanılarak başka bir kişiye bulaşabilir.	Evet	49 (5.8)	30 (21.9)	58 (42.3)	49 (36.8)	0 (0.0)	84 (63.2)
HIV / AIDS el sıkışarak bulaşabilir.	Hayır	3 (2.2)	10 (7.3)	124 (90.5)	1 (0.8)	9 (6.8)	123 (92.5)
HIV / AIDS, sivrisinek ısırığıyla bulaşabilir.	Hayır	49 (35.8)	18 (13.1)	70 (51.1)	15 (11.3)	14 (10.5)	104 (78.2)
HIV / AIDS, enfekte kişilerle yemek yemek yoluyla bulaşabilir.	Hayır	30 (21.9)	20 (14.6)	87 (63.5)	22 (16.5)	0 (0.0)	111 (83.5)
Bir kişi, HIV enfeksiyonlu bir kişi ile aynı havuzda yüzerek veya aynı tuvaleti kullanarak HIV ile enfekte olabilir.	Hayır	73 (53.3)	30 (21.9)	34 (24.8)	13 (9.8)	14 (10.5)	106 (79.7)
Steril olmayan aletlerle kulak delme, HIV enfeksiyonu için risk oluşturabilir.	Evet	32 (23.4)	25 (18.2)	80 (58.4)	0 (0.0)	1 (0.8)	132 (99.2)

Tablo 3. Devamı

HIV, diş hekimi aletleri kullanılarak bulaşabilir.	Evet	24 (17.5)	38 (27.7)	75 (54.7)	9 (6.8)	15 (11.3)	109 (82)
HIV, kontamine tıraş bıçakları kullanılarak bulaşabilir.	Evet	27 (19.7)	15 (10.9)	95 (69.3)	0 (0.0)	9 (6.8)	124 (93.2)
HIV, sigara veya burundan çekilerek bulaşabilir.	Hayır	20 (14.6)	36 (26.3)	81 (59.1)	22 (16.5)	21 (15.8)	90 (67.7)
HIV, hamilelik, doğum sırasında HIV'li kadından bebeğine bulaşabilir.	Evet	28 (20.4)	20 (14.6)	89 (65.0)	11 (8.3)	11 (8.3)	111 (83.5)
HIV, HIV'li kadından bebeğine emzirme sırasında bulaşabilir.	Evet	33 (24.1)	34 (24.8)	70 (51.1)	26 (19.5)	20 (15.0)	87 (65.4)
Her seferinde sterilize enjektör kullanarak AIDS'i önlemek mümkündür.	Hayır	70 (51.1)	30 (21.9)	37 (27.0)	113 (85.0)	18 (13.5)	2 (1.5)
AIDS'i aşı ile önlemek mümkündür.	Hayır	41 (29.9)	27 (19.7)	69 (50.4)	51 (38.3)	7 (5.3)	75 (56.4)
Prezervatif kullanmak HIV enfeksiyonundan koruyacaktır.	Evet	34 (24.8)	19 (13.9)	84 (61.3)	0 (0.0)	2 (1.5)	131 (98.5)
Sigara içmeyerek AIDS'i önlemek mümkündür.	Hayır	5 (3.6)	36 (26.3)	96 (70.1)	0 (0.0)	11 (8.3)	122 (91.7)
Sokakta satılan yiyecekleri yemeyerek AIDS'i önlemek mümkündür.	Hayır	16 (11.7)	23 (16.8)	98 (71.5)	0 (0.0)	9 (6.8)	124 (93.2)
Kombine oral doğum kontrol haplarının kullanılması, HIV enfeksiyonundan koruyacaktır.	Hayır	21 (15.3)	26 (19.0)	90 (65.7)	21 (15.8)	16 (12.0)	96 (72.2)
IV'den korunmanın en etkili yolu, korunmasız cinsel ilişkiden kaçınmak ve yalnızca sadık partnerinizle seks yapmaktır.	Evet	38 (27.7)	10 (7.3)	89 (65.0)	1 (0.8)	0 (0.0)	132 (99.2)

Türk öğrencilerin HIV/AIDS ilişkin puan ortalaması 18.90 ± 7.0 , uluslararası öğrencilerin 23.78 ± 3.53 olup, her iki grubun puan ortalaması orta düzeyin üzerinde olduğu saptanmıştır ($p < .05$).

“AIDS tamamen tedavi edilemez ancak yaşam kalitesini iyileştirmek için tedavi edilir” saptamasına Türk öğrenciler “doğru” seçeneğini, uluslararası öğrenciler “yanlış” seçeneğini daha çok seçmiştir. “HIV ile enfekte bir kişi her zaman yorgun ve hasta görünür” sorusunda Türkler “bilmiyorum” seçeneğini, uluslararası öğrenciler “yanlış” seçeneğini seçmiştir. “Bir kişi, HIV enfeksiyonlu bir kişi ile aynı havuzda yüzerek veya aynı tuvaleti kullanarak HIV ile enfekte olabilir” sorusuna Türkler “yanlış” seçeneğini, uluslararası öğrenciler “doğru” seçeneğini seçmiştir. “Her seferinde steril enjektör kullanarak AIDS'i önlemek mümkündür” sorusuna Türk ve uluslararası öğrenciler “yanlış” seçeneğini seçmiştir (Tablo 3).

Tablo 4. Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri ile cinsel ilişki durumu, HIV/AIDS ile ilgili eğitim alma durumları, bilgiyi edinme yolları ve HIV/AIDS ile ilgili literatür okuma durumu puanları arasında ilişki durumu (n=270)

	Türk Öğrenciler(n=137)		Uluslararası Öğrenciler(n=133)	
	Sayı	%	Sayı	%
Cinsiyet				
Kadın	81	59.1	89	66.9
Erkek	56	40.9	44	33.1
	U=1914,000 P=.120		U=1874,500 P=.685	
Yaş Grubu				
18-25	120	87.6	89	66.9
26-32	12	8.8	23	17.3
33 ve	5	3.6	21	15.8
	x²=16.000 p=.000		x²=30.396 p=.000	
Anne Eğitim Durumu				
İlkokul	33	24.1	23	17.3
Orta/lise	56	40.9	52	39.1
Üniversite	38	27.7	44	33.1
Diğer	10	7.3	14	10.5
	x²=25.136 p=.000		x²=22.099 p=.000	
Baba Eğitim Durumu				
İlkokul	55	40.1	34	25.6
Orta/lise	34	24.8	21	15.8
Üniversite	43	31.4	72	54.1
Diğer	5	3.6	6	4.5
	x²=20.290 p=.000		x²=15.266 p=.002	
Cinsel İlişki Yaşama Durumu				
Evet	27	80.3	51	38.3
Hayır	110	19.7	82	61.7
	U=1473.5 P=.950		U=1401.5 P=.001	
Öğrencilerin Kondom Kullanma Durumu				
Hiç	20	74.1	32	62.7
Nadiren	2	7.4	9	17.6
Bazen	3	11.2	4	7.8
Çoğunlukla	2	7.4	6	11.8
	x²=12.740 p=.001		x²=19.903 p=.000	
Daha Önce Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyon (CYBE) Test Yaptırma Durumu				
Evet	8	29.6	23	45.1
Hayır	19	70.4	28	54.9
	U=32.000 p=.019		U=162.000 p=.002	

Tablo 4. Devamı

HIV-AIDS Hakkında Eğitim Alma				
Evet	78	56.9	83	62.4
Hayır	59	43.1	50	37.6
U=1698.5* p=.009**			U=1371 p=.001	
HIV-AIDS Hakkında Bilgi Alma Yolları				
TV	21	15.3	75	56.4
Aile	5	3.6	11	8.3
İnternet	0	0	18	13.5
Okul	86	62.8	29	21.8
Arkadaş	25	18.2	0	0
x²=21.725 p=.000			x²=16.145 p=.001	
HIV/AIDS ile İlgili Literatür Okuma Durumu				
Evet	105	76.6	124	93.2
Hayır	32	23.4	9	6.8
U=357.00 P=.000			U=184.5 P=.001	

*Mann Whitney U Test

***p< 0,05

Bu çalışmada hem Türk hem uluslararası öğrencilerin yaşa göre HIV/AIDS bilgi düzeyine ilişkin bilgi puanları arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır ($p<.05$). Bu farkın Türk öğrencilerin 26-32 yaş grubunda, uluslararası öğrencilerde ise 33 ve üzeri yaş öğrencilerin diğer gruplara göre daha yüksek puanlara sahip olmasından kaynaklanmaktadır.

Çalışmamızda hem Türk hem uluslararası öğrencilerin annelerinin eğitim durumları ile HIV/AIDS bilgi düzeyi puanları arasında anlamlı bir fark saptanmıştır ($p<.05$). Bu fark annesi ilkokul ve ortaokul mezunu olanların HIV/AIDS bilgi düzey puanlarının daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

Türk ve uluslararası öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına göre HIV/AIDS bilgi düzeyine ilişkin bilgi puanları arasında anlamlı bir fark saptanmıştır ($p<.05$). Bu çalışmanın sonuçlarına göre öğrencilerin HIV/AIDS bilgi düzey puanları arasındaki fark Türk öğrencilerde babası ilkokul mezunu olan gruptan, uluslararası öğrencilerde babası üniversite mezunu olan gruptan kaynaklanmaktadır.

Türk öğrencilerin cinsellik deneyimi yaşamı ile HIV/AIDS bilgi düzeyine ilişkin bilgi puanları arasında anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>.05$). Uluslararası öğrencilerin cinsellik deneyimi yaşamı ile HIV/AIDS bilgi düzeyine ilişkin bilgi puanları arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<.05$). Deneyim yaşamayan öğrencilerin HIV/AIDS bilgi düzey puanları daha yüksektir.

Araştırmaya katılan tüm öğrencilerin kondom kullanım sıklık durumları ile HIV/AIDS bilgi düzeyine ilişkin bilgi puanları arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır ($p<.05$). Bu

fark Türk öğrencilerin HIV/AIDS bilgi düzey sorularına “çoğunlukla” ve “hiç”, uluslararası öğrencilerin “hiç” ve “bazen” cevabı verenlerden kaynaklanmaktadır.

Öğrencilerin cinsel yolla bulaşan enfeksiyon testi yaptırmaları ile HIV/AIDS bilgi düzeyine ilişkin bilgi puanları arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<.05$). CYBE için test yaptırmayan öğrencilerin HIV/AIDS bilgi düzey puanları daha yüksektir.

Öğrencilerin cinsel yolla bulaşan enfeksiyon eğitimi alma durumları ile HIV/AIDS bilgi düzeyine ilişkin bilgi puanları arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<.05$). Öğrencilerden CYBE'lara yönelik eğitim alanlar öğrencilerin HIV/AIDS bilgi düzey puanları daha yüksektir.

Öğrencilerin HIV/AIDS hakkında bilgiyi nereden öğrendiği ile HIV/AIDS bilgi düzeyine ilişkin bilgi puanları arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<.05$). Türk öğrencilerin HIV/AIDS bilgiyi düzeyi okuldan bilgi alanların, uluslararası öğrenciler de ise televizyondan bilgi alanların puanları daha yüksektir (Tablo 4). Çalışmamızda öğrencilerin HIV/AIDS genel bilgi düzeyinin Türk öğrencilerin %31.4'ünün, uluslararası öğrencilerin %82.0'sinin yeterli olduğu saptanmıştır.

4.Tartışma ve Sonuç

Araştırmaya katılan Türk öğrencilerin yaş ortalaması 22.5 ± 3.6 , %59.1'i kadın, uluslararası öğrencilerin ise yaş ortalaması 24.6 ± 4.3 , %66.9'u kadındır. Pourjam ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada yaş ortalaması tıpta 25.25 iken tıp dışı öğrencilerde 22.12 idi. Tıp öğrencileri arasında erkeklerin oranı %66.5, kadınların % 33.5 iken tıp dışı öğrenciler arasında bu oran erkeklerde %35.8 ve kadınlarda %64.2 olarak bulunmuştur (Pourjam vd., 2020). Çalışmamız literatür ile benzerlik göstermektedir. Hemşirelik bölümünü genelde kadın öğrencilerin tercih ettiği söylenebilir.

Araştırmamızda Türk öğrencilerin annelerinin %40.9'u, uluslararası öğrencilerin %39.1'i ortaokul/lise mezunudur. Çalışma sonuçlarımız Karasu ve arkadaşları ile Yılmaz ve Yüksel'in öğrencilerle yapmış olduğu çalışma sonuçlarından daha yüksek bulunmuştur. Türk öğrencilerin babalarının %31.4'ü, uluslararası öğrencilerin %54.1'i üniversite mezunudur. Çalışma sonuçlarımız literatürden daha yüksektir (Karasu vd., 2017; Yılmaz&Yüksel,2020).

Bu araştırmada 27 Türk öğrencinin (%19.7), 51 uluslararası öğrencinin (%38.3) cinsel ilişki deneyimi yaşadıkları saptanmıştır. Saraçoğlu ve arkadaşları tarafından farklı sınıflardaki üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada cinsel birliktelik yaşama oranı %32 olarak bulunmuştur (Saraçoğlu vd., 2014). Kaya ve arkadaşlarının üniversite birinci sınıf öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada bu oran %30 iken, Siyez'in farklı sınıflardaki üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada bu oran %27.0'dır. Kaya'nın üniversite üçüncü sınıf öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada bu oran %27'dir (Kaya vd., 2017). Chi ve arkadaşlarının Çinli üniversite öğrencilerinde yaptıkları bir çalışmada toplam cinsel ilişki oranı %12,6'dır (Chi vd., 2012). Perera ve Abeysena, Sri Lanka'daki dört üniversitenin ikinci ve üçüncü sınıflarında yaptıkları bir çalışmada, öğrencilerin cinsel deneyim oranının %21,2 olduğunu bulmuşlardır (Perera&Abeysena, 2018). Türk öğrencilerde cinsel ilişki yaşama oranının düşük olmasının nedeninin kültürel ve dini faktörlerden kaynaklandığı düşünülebilir.

Araştırma kapsamında Türk öğrencilerin ilk cinsel ilişki yaşı ortalaması 20.5 ± 1.7 , uluslararası öğrencilerin 20.4 ± 1.5 'dir. Yılmaz ve arkadaşlarının yaptığı araştırmada ilk

cinsel ilişki yaşı ortalaması 18.40 ± 1.56 , Saraçoğlu ve arkadaşlarının çalışmasında $16,83 \pm 2.07$ 'dir (Saraçoğlu ve ark., 2014). Çalışmamız literatür ile benzerlik göstermemektedir. Erken yaşta cinsel ilişkinin olmaması öğrencilerin okula devamına ve okul başarısına olumlu etkisinin olacağı düşünülebilir.

Araştırmamızdaki öğrencilerin cinsel ilişki sırasında kondom kullanmadıkları saptanmıştır. Ünsal Atan ve arkadaşlarının yaptığı bir çalışmada cinsel yönden aktif öğrencilerin %76.5'inin ilişki sırasında kondom kullandığı (Ünsal Atan vd., 2012), Çalışmalardaki oranlar arasında farklılıklar bulunmaktadır. Kondom kullanmamalarını, aile planlaması yöntemlerine ulaşmakta sorun yaşamaları ve cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları varsayımı açıklayabilir.

Bu araştırma sonuçlarına göre; Türk öğrencilerinin HIV/AIDS bilgi düzeyine ilişkin puan ortalaması 18.90 ± 7.0 , uluslararası öğrencilerin 23.78 ± 3.53 olup her iki grubun HIV/AIDS puan ortalaması orta düzeyin üzerindedir, Türk öğrencilerin HIV/AIDS bilgi düzeyine ilişkin puan ortalaması uluslararası öğrencilere göre daha düşük düzeydedir. Ancak, bu çalışmanın HIV/AIDS bilgi puan ortalamaları literatürden daha düşük saptanmıştır. Bu oran, literatürde yer alan araştırma sonuçlarından düşüktür (Yılmaz&Yüksel, 2020; Altınok vd., 2022). Çalışmamızda bilgi düzeyinin düşük olması nedeni, öğrencilerin pandemi sürecinde eğitimine ulaşmakta zorluk yaşamaları olarak düşünülmektedir.

Çalışmamızda kadın ve erkek öğrencilerin HIV/AIDS bilgi düzeyi puanları arasında anlamlı bir fark yoktur. Bu çalışmanın verileri literatür ile benzeşmektedir (Haroun vd., 2016; Aydemir vd., 2018).

Bu çalışmada hem Türk hem uluslararası öğrencilerin yaşa göre HIV/AIDS bilgi düzeyleri puanları arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır ($p < .05$). Aydemir ve arkadaşlarının yaptıkları çalışmada, bilginin yaşla birlikte arttığı saptanmıştır, bu durum bizim bulgumuzla uyumaktadır (Aydemir vd., 2018). Maimaiti ve arkadaşlarının bir üniversitesinin sağlık bilimlerinin çeşitli bölümlerinde farklı ölçekler kullanarak yaptıkları çalışmada ise yaş ile AIDS bilgi düzeyi arasında bir ilişki saptanmamıştır (Maimaiti vd., 2018). Sağlıkla ilgili fakültelerde eğitim alan öğrencilerin genel bilgi düzeylerinin yaşla beraber artması bu durumu açıklayabilir.

Araştırmamıza göre, Türk ve uluslararası öğrencilerin annelerinin ve babalarının eğitim durumlarına göre HIV/AIDS bilgi düzeyleri puanları arasında anlamlı bir fark saptanmıştır ($p < .05$). Çalışmamızda öğrencilerin anne ve babalarının eğitim düzeyi literatürden yüksek bulunmuştur (Karasu vd., 2017; Yılmaz&Yüksel, 2020). Bu da öğrencilerin HIV/AIDS bilgi düzeylerini olumlu yönde etkilemiştir. HIV/AIDS hakkında doğru bilgiye daha kolay ulaşabildiklerini göstermektedir.

Bu araştırma sonuçlarına göre uluslararası öğrencilerin cinsellik deneyimi yaşamı ile HIV/AIDS bilgi düzeyi puanları arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p < .05$). Literatüre göre öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklara dair bilgi düzeyleri yüksek bulunmuştur (Vural vd., 2015). Saraçoğlu ve arkadaşları (2014) cinsel deneyimi olmayanlarda bilgi düzeyi daha yüksek saptanmıştır. Bu çalışmanın sonuçları literatürden farklı bulunmamıştır. Öğrencilerin aldıkları eğitim sonrasında HIV/AIDS hakkında bilgi düzeyinin artması, aldıkları eğitimin etkili olduğunu düşündürmüştür.

Araştırmaya katılan tüm öğrencilerin kondom kullanım sıklık durumları ile HIV/AIDS bilgi puanları arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır ($p < .05$). Literatürde üniversite öğrencilerinin dörtte üçü, siyahi Amerikalı üniversite öğrencilerin %70.0'i, Çinli

öğrencilerin %11.0'i kondomun AIDS'i önleyebileceğini belirtmektedir (Andrew vd., 2018). Nijer'de ise üniversite öğrencilerinin %8'i geri çekme ve doğum kontrol haplarının AIDS'i önleyebileceğine inanmaktadır (Mahamane vd., 2014). Öğrencilere araştırmacılar tarafından eğitimleri sırasında, neden kondom kullanmadıkları sorulduğunda; kondom için yeterli gelire sahip olmadıklarını ve kondom satın almaktan utandıklarını belirtmişlerdir (Mahamane vd., 2014).

Araştırma sonuçlarımıza göre; öğrencilerin cinsel yolla bulaşan enfeksiyon testi yaptırma durumları ile HIV/AIDS bilgi düzeyi puanları arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<.05$). Test yaptırmayan öğrencilerin HIV/AIDS bilgi puanları daha yüksektir. Gana'da üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada, HIV/AIDS testi yaptıranlarla yaptırmayanlar arasında AIDS bilgisi açısından bir fark bulunmamıştır. Gana'da HIV prevalansı daha yüksektir (Asenta, 2013). Bu çalışmada CYBE ve HIV/AIDS testi yaptıranlar sayısı düşük bulunmuştur. Bunun sonuç çalışmanın COVID-19 pandemi zamanında yapılmış olmasından kaynaklanmaktadır. Bu çalışma pandemi sonrasında tekrarlanması durumunda daha yüksek bulunacağı düşünülmektedir. KKTC'de eğitime devam eden hemşirelik öğrencilerinin sahada uygulamaya çıkmadan önce HIV/AIDS testlerini yaptırmaları zorunludur.

Bu araştırma, öğrencilerin cinsel yolla bulaşan enfeksiyon eğitimi alma durumları ile HIV/AIDS bilgi düzeyi puanları arasında anlamlı fark bulunduğu ($p<.05$) belirlenmiştir. Çalışmamızda uluslararası öğrencilerin %82.0'sinin HIV/AIDS bilgi düzeyini yeterli bulduğu belirlenmiştir. Araştırmamızın sonuçları literatürle benzerlik göstererek yüksek bulunmuştur (Saraçoğlu vd., 2014; Vural vd., 2015). Yapılan bir çalışmada; öğrencilere cinsel sağlık eğitimi ile ilerleyen yaşantılarında karşılıklı istek, saygı ve sevgiye dayanan bir cinsel hayat, HIV/AIDS dahil cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve korunma yolları gibi güvenli cinsel tavır sergilemeleri konusunda bilgilerin verilmesi önemle takip edilmesi gereken bir konu olduğuna değinilmiştir (Zeren&Gürsoy, 2018). Ülkemizde okullarda CYBE ve HIV/AIDS konusunda eğitimlerin olması öğrencilerin bu konudaki bilgilerini artırmaktadır.

Araştırmamızın sonuçlara bakıldığında; öğrencilerin HIV/AIDS hakkında bilgiyi aldıkları yerler ile HIV/AIDS bilgi düzeyleri puanları arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<.05$). Türk öğrencilerin HIV/AIDS hakkında bilgiyi okuldan alanların, uluslararası öğrenciler de televizyondan alanların puanları diğerlerine göre daha yüksek bulunmuştur. Avcıkurt'un yaptığı çalışmada, öğrencilerin ilk bilgi kaynakları televizyon (%78.5), internet (%74.1) ve gazeteler (%50.0) iken, ailelerin oranı %17.6'dır (Avcıkurt, 2014). Bu oranlar bu çalışmadan daha yüksektir. Nijeryalı gençler üzerinde yapılan bir çalışmada, kitle iletişim araçları (televizyon, radyo, gazeteler/el ilanları) AIDS'e ilişkin en önemli bilgi kaynakları iken bunu sağlık çalışanları izledi. Aynı çalışmada aileden bilgi alanların oranı %50 iken bizim çalışmamızda bu oran her iki grupta da oldukça düşük bulunmuştur (%3.6; %8.3). AIDS ve cinsel sağlık üzerine yapılan farklı çalışmalarda kitle iletişim araçları gençler için önemli bir bilgilendirme aracıdır (Ouzouni&Nakakis, 2012; Hadgu, 2018). Günümüzde gençler bilgi edinmek için kitle iletişim araçlarını yaygın olarak kullanmaktadırlar. Ancak doğru bilgiye ulaşp ulaşamadıkları konusunda tereddütler bulunmaktadır. Araştırmamızda ailelerden bilgi alan öğrenci sayısı çok düşüktür. Bunun nedeni, Türk toplumunda cinselliğin bir tabu olarak görülmesi, aile içinde cinsellik hakkında konuşulmaması olabilir.

Sonuç olarak, öğrencilerin HIV/AIDS bilgi düzeyini ve bunu etkileyen temel unsurları belirleyebilmek, kültürlerarası farkı ortaya koyabilmek, koruyucu ve önleyici programları oluşturabilmek için daha geniş kapsamlı çalışmalar yapılmalıdır. Hemşirelik öğrencilerinin

bilinçlendirilmesi ve olumlu tutum geliştirilmesinde bilgi kaynakları önemlidir. Hemşirelik eğitimi sırasında HIV/AIDS'li bireylerin bakımı sırasında koruyucu ve önleyici yaklaşımların öğrenciler tarafından anlaşılması hastalara karşı oluşabilecek olumsuz tutumları azaltabilir. Öğrencilerin HIV/AIDS ile ilgili bilgilerini artırmak için infodemi (salgın gibi durumlarda, dijital ve/veya fiziksel ortamlarda bireylerin doğru davranışlara yönelmesini zorlaştıran yanlış bilgi, çarpıtılmış/kasıtlı yanlış bilgi, bilgi boşluğu, söylenti, doğrulanmamış bilgi, komplo teorisi gibi farklı bileşenleri olan bilgi bolluğu), sağlık okuryazarlığını konusunda eğitimler verilmelidir. Sık kullanılan kitle iletişim araçlarının doğru kullanımını sağlamanın önemli olduğuna inanıyoruz. Öğrenciler arasında HIV/AIDS farkındalığını arttırmak için farklı eğitim yöntemleri (akran eğitimi, fotoses, sempozyum vb.) kullanılmasını, çalışmanın üniversitelerin tüm bölümlerini kapsayacak şekilde genişletilmesini öneririz.

Etik Onay: Bu çalışma için Etik Kurul izni Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Etik Kurulu'ndan alınmıştır (Tarih ve Sayı: 08.06.2021,-020-4521). Ayrıca, çalışmaya katılan öğrencilere çalışmanın amaç/kapsamı hakkında bilgi verilip onamları alınmıştır. Bu çalışma Helsinki Bildirgesi Prensiplerine uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Çıkar Çatışması Beyanı: Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kurumsal ve Finansal Destek Beyanı: Araştırma ile ilgili herhangi bir proje ya da fon desteği alınmamıştır.

Teşekkür: Yazarlar araştırmaya katılan tüm yöneticilere ve öğrencilere teşekkür etmektedir.

Kaynakça

1. Ceylan, E., & Koç, A. (2021). Effect of peer education model on nursing students' knowledge and attitudes towards HIV/AIDS. Nurse Education Today, 2021, 99, 104808. doi: 10.1016/j.nedt.2021.104808
2. Birleşmiş Milletler HIV/AIDS Ortak Programı (UNAIDS) (2024) https://www.unaids.org/sites/default/files/media_asset/take-the-rights-path-to-end-aids_en.pdf
3. Altınok Ö, Bayazıt TO, Ağaçfidan A. (2022). İstanbul Aydın Üniversitesi sağlık ile ilgili fakülte öğrencilerinin HIV/AIDS farkındalık düzeylerinin değerlendirilmesi. Turk Mikrobiyol Cemiy Derg. 52(3):192-201
4. Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü (HSGM), (2022). <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/haberler/1-aralik-dunya-aids-gunu.html>
5. KKTC Sağlık Bakanlığı (2024). <https://saglik.gov.ct.tr/DUYURULAR/d252nya-aids-g252n252>
6. Perazzo, JD., Webel, AR., MCGough, E., and Voss, J. (2018). People Living with HIV: Implications for Rehabilitation Nurses. Rehabil Nurs. 43(3):167–173
7. Şensoy, E. (2021). Hemşirelik öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklara ilişkin bilgi düzeyleri. İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi. 9(1), 150-166.
8. Boakye, D. S., & Mavhandu-Mudzusi, A. H. (2019). Nurses knowledge, attitudes and practices towards patients with HIV and AIDS in Kumasi, Ghana. International Journal of Africa Nursing Sciences, 11, 100147. <https://doi.org/10.1016/j.ijans.2019.05.001>
9. Frain, J. A. (2017). Preparing every nurse to become an HIV nurse. Nurse education today. 48, 129-133.
10. Yılmaz, E. B., & Yüksel, A. (2020). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin HIV/AIDS hakkındaki bilgi düzeyleri ve tutumları. The Journal of Social Science.4(4), Number:7;196-210. DOI Number: 10.30520/tjsosci.668297
11. Pourjam, R., Kandi, Z. R. K., Estebarsari, F., Yeganeh, F. K., Safari, M., Barati, M., & Mostafaei, D.(2020). An analytical comparison of knowledge, attitudes, and practices regarding hiv/aids among medical and non-medical students in Iran. HIV/AIDS (Auckland, NZ), 28;12:165–173. DOI:10.2147/HIV.S242784

12. Perera UAP, Abeysena C. (2018). Prevalence and associated factors of risky sexual behaviors among undergraduate students in state universities of Western Province in Sri Lanka: a descriptive cross sectional study. *Reproductive health*. 15(1): 105. Doi.org/10.1186/s12978-018-0546-z
13. Rana, S., & Cheung, P. (2019). Nursing students' knowledge of HIV/AIDS-A literature review; 2019. JAMK University, Bachelor's thesis.
14. Ali, R. A. (2020). Knowledge and attitude of nursing students about HIV/AIDS in Sohag, Egypt. *Journal of High Institute of Public Health*. 50(2), 80-86.
15. Amiri, M., Khosravi, A., Sakhaee, S., & Raei, M. (2020). Knowledge, attitude and practice of nursing and medical students about HIV/AIDS and hepatitis. *The Open Public Health Journal*, 2020. 13(1);257-262. DOI: 10.2174/1874944502013010257
16. Karasu, F., Göllüce, A., Güvenç, E., Dadük, S., & Tuncel, T. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkındaki bilgilerinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*. 5(1), 1-15.
17. Saraçoğlu GV, Erdem I, Doğan S, Tokuc B.(2014).Youth sexual health: Sexual knowledge, attitudes, and behavior among students at a university in Turkey. *Nöro Psikiyatri Arşivi*. 51(3): 222-228. doi: 10.4274/npa.y6768
18. Kaya F, Serin Ö, Genç A. (2017). Eğitim fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin cinsel yaşamlarına ilişkin yaklaşımlarının belirlenmesi. *TSK Korumaya Hekimlik Bülteni*. 6(6): 441-448.
19. Ünsal Atan Ş, Taşçı Duran E, Şen S, Bolsoy N, Sevil Ü. (2012). Üniversite öğrencilerinin cinsellik ve aile planlaması yöntemleri konusundaki bilgi, görüş ve uygulamaları. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 28(1): 13-25.
20. Haroun D, El Saleh O, Wood L, Mechli R, Al Marzouqi N, Anouti S. (2016). Assessing knowledge of, and attitudes to, HIV/AIDS among university students in the United Arab Emirates. *PloS one*,11(2):1-11. DOI:10.1371/journal.pone.0149920
21. Aydemir N, Yakın İ, Arslan HS. (2018). AIDS bilgi ve tutum ölçeklerinin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin sınanması. *Psikoloji Çalışmaları - Studies in Psychology*. 38(1): 73-93.
22. Maimaiti N, Tekin H H, Sener M M. (2018). Level of knowledge and attitude towards HIV/AIDS among Undergraduate Students in Konya, Turkey. *J Community Med Health Educ*, 8(624): 2161-0711.
23. Vural, P. İ., Bakır, N., & Oskay, Ü. (2015). Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar konusundaki bilgi düzeyleri. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 2(2), 58-70.
24. Andrew PO, Bhuiyan A, Mawson A, Buxbaum SG, Sung JH, Shahbazi M. (2018). HIV/AIDS Knowledge of Undergraduate Students at a Historically Black College and University. *Diseases*, 6(4): 98.
25. Asante, K. O. (2013). HIV/AIDS knowledge and uptake of HIV counselling and testing among undergraduate private university students in Accra, Ghana. *Reproductive health*, 10(1), 1-8.
26. Mahamane Sanil LA, Jinson L, Mahamadou Kamaye I, Djibo H. (2014). Condoms Use Among Resident Students at the University Abdou Moumouni Campus in Niamey/Niger. *Austin J Public Health Epidemiol*, 1 (1): 1002. ISSN 2381-9014
27. Zeren, F., & Gürsoy, E. (2018). Neden Cinsel Sağlık Eğitimi? Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 8(1), 29-33.
28. Avcıkurt AS. (2014). Balıkesir Üniversitesi öğrencilerinin HIV/AIDS hakkındaki bilgi düzeyi ve tutumlarının değerlendirilmesi. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2014. 3(2): 79-86.
29. Ouzouni, C.& Nakakis,K. (2012). "HIV/AIDS knowledge, attitudes and behaviours of student nurses," *Health Science Journal*. 6 (1); 129–150. E-ISSN: 1791-809X
30. Hadgu T. R. (2018). Determining The Knowledge Level And Attitude Of Nursing Students On HIV/AIDS (published master's thesis) Erciyes University Health Sciences Institution Department Of Nursing. Kayseri.